

## Referanseverket innen medikamentell immobilisering av dyr i ny utgave

Terry J. Kreeger & Jon M. Arnemo

### Handbook of Wildlife Chemical Immobilization

Fjerde utgave. 448 sider, illustrert.

Copyright© Terry J. Kreeger 2012. Pris NOK 549.

ISBN 978-09-654-6520-5

Professor Jon M. Arnemo (Høgskolen i Hedmark og Sveriges lantbruksuniversitet) har sammen med kollega Terry J. Kreeger (Wyoming Game and Fish Department, USA) nylig gitt ut fjerde utgave av *Handbook of Wildlife Chemical Immobilization*. Boken er etablert som referanseverk for veterinærer og forskere over hele verden. De tidligere utgavene (1996, 2002 og 2007) har vært verdens mest solgte bok på dette fagområdet.

Bokens suksess skyldes sannsynligvis at den er en unik kombinasjon av praktisk felthåndbok og vitenskapelig dokumentert oppslagsverk. *Handbook of Wildlife Chemical Immobilization 4th Edition* består av tre ulike deler. Den første delen (150 sider) inneholder generelle kapitler om lovgivning, farmakologi, utstyr, monitorering, prosedyrer, akuttmedisin for dyr og akuttmedisin for mennesker ved bruk av potente medikamenter til immobilisering av dyr. Bokens andre del (158 sider) er en doseringsliste for immobilise-

rende medikamenter til cirka 600 forskjellige dyrearter. For hver art (listet alfabetisk etter sitt engelske navn) gis latinsk navn, vektanslag, anbefalte og alternative medikamenter, antagonist(er), kommentarer og referanser. Bokens siste del (100 sider satt med små typer) inneholder nærmere 3.000 henvisninger til publisert litteratur.

Forfatterens bakgrunn som forskere, praktikere og undervisere har ganske sikkert også bidratt til å befestet bokens posisjon. Kreeger og Arnemo er veterinærer, med doktorgrader i henholdsvis stressfysiologi og farmakologi, og de har vært forfattere av en jevn strøm av publikasjoner helt fra midten av 80-tallet og fram til i dag. Begge har en omfattende felterfaring med medikamentell immobilisering av viltlevende dyr, og de har holdt et stort antall kurs innen fagområdet.

*Handbook of Wildlife Chemical Immobilization 4th Edition* vil være nyttig som referanseverk for både forskere, forvaltere, undervisere, praktiserende veterinærer og studenter.

### Nils E Søli

Norges veterinærhøgskole

Seksjon for farmakologi og toksikologi



## Sjukdom hos storfe

Philip Scott, Colin Penny, Alastair Macrae

### Cattle medicine

288 sider, rikt illustrert.

Manson Publishing Ltd 2011. Pris NOK 889.

ISBN 978-1-84076-6.

Denne engelskspråklege læreboka i storfemedisin rettar seg mot vidarekomne studentar og praktiserande veterinærer i storfeproduksjon. Målet til forfattarane er å gje praktisk rettleiing i klinisk arbeid, og ikkje detaljert teoretisk utgreiing om sjukdomar og unormale tilstandar hos storfe.

Boka er delt i 18 kapitlar, som omfattar sjukdom i einiskilde organsystem og nokre andre spesielle sjukdomstypar som metabolske og forgiftingar. Boka innleiar med liste av innhald og av forkortingar som er brukt, eit forord, og til slutt ein indeks med nøkkelord til hjelp for lesaren.

Boka tek for seg dei viktigaste sjukdomane hos storfe slik forfattarane erfarer det i den britiske husdyrproduksjonen. Dei einiskilde kapitlar har ei kort innleiing med definisjonar, og oftast omtale av

tilrådd klinisk undersøking og tilleggsundersøkingar. Årsak, sjukdomsteikn, diagnose, prognose og behandling vert gjevne på vanleg vis. Det heile vert svært godt illustrert med omfattande bruk gode bilete i fargar, totalt 434. I tillegg er det seks tabellar. Alle illustrasjonane har korte fokuserande legender, og den står i logisk tilslutnad til teksten.

Boka har format 20x27 cm, og med svært god papirkvalitet og innbinding. Layout er god og tilta-lande, og skrifta er lett å lesa. Inndelingane i dei 18 kapitlar verkar logisk. Teksten er gjennomgåande heller kort og gjev lite detaljar, men omtalar dei mest sentrale og viktige forholda, i eit godt og lettleseleg språk. Den uvanleg omfattande bruken av fargefoto illustrerer godt ulike praktisk-kliniske forhold, og er med til å gjera boka svært lett å lesa og orientere seg i, og interessant på sitt vis. Ein del opplysingar og fakta er mindre viktige, i blant framstilt for kortfatta og litt lettvint, enkelte gonger knapt korrekte og andre



gonger mangelfulle særleg under norske tilhøve. Boka er interessant for ein veterinær som ynskjer rask og fokusert omtale av kliniske tilstandar og spørsmål, og eventuelt som supplement til meir djuptgåande litteratur.

#### Torleiv Løken

Noregs veterinærhøgskole  
Institutt for produksjonsdyrmedisin

## Godt bidrag til sunt hestevett

*Fagredaktør: Hans Kolbein Dahle*

*Medforfattere: Øystein Bakken, Hilde Hauge, Torunn Knævelsrud, Marie Thorson Kolstad, Kristian Malmin, Cecilie Mejdell, Anette Oppegaard, Michele Stuurman, Torgeir Svalesen, Tone Wien*

#### **Sikker og god hestepraktis**

246 sider, illustrert.

Oslo, Tun Forlag, Første utgave 2011. Pris NOK 456  
ISBN 978-82-529-3216-4

«Sikker og god hestepraktis» er en lærebok som beskriver de forhold som skal legges til grunn for godt hestehold, god dyrevelferd og hestevett med sikker og god omgang, håndtering og bruk av hest. Boka er skrevet i samarbeid med Norsk hestesenter og den ekspertise som finnes der. Boka retter seg i utgangspunktet mot alle som har omgang med hest. I tillegg er boka tiltenkt undervisningsformål, og den danner grunnlag for et kompetansekurs i hestehold som er godkjent av Bygdefolkets Studieforbund.

«Sikker og god hestepraktis» er en tredelt bok over temaene «Hestevelferd i praksis», «Rammeverk for hestehold og hestesport» og til sist, «Studieplan» for kurset «Hestevelferd – sikker og god hestepraktis». Innledningsvis beskriver fagredaktør Hans Kolbein Dahle, hestens utbredelse og dagens hesteaktiviteter i Norge, hestebransjen og hesteorganisasjonene med deres virke. Kapittel to og tre beskriver prinsipper for sikker og god hestepraktis, fra tradisjonelt hestevett til moderne kvalitetssikring ved omgang med hest, samt etikk og hestehold. Forfatterne vektlegger at god dyrevelferd innebærer at hestens naturlige instinkter og behov må stå i sentrum. Videre omtales viktige tema som fôring, trening og bruk av hest, hovpleie, utstyr, samt forebygging av skader og sykdom. En

grundig gjennomgang av hovens anatomi og fysiologi understreker betydningen av en frisk hov, men grunnleggende prinsipper for korrekt beskjæring og skoning er dessverre utelatt. Dette er elementer som burde ha vært beskrevet av en kvalifisert hovslager.



I kapittel åtte gis en god innføring i hestens biologi og atferd som bakgrunn for praktisk utforming av staller og uteområder.

Bokens andre del tar for seg rammeverket for hestehold og hestesport, og den nye bransjestandarden som er på vei inn i norsk hestenæring blir presentert. Lover og forskrifter som i utgangspunktet kan være tungt tilgjengelige tema, presenteres her på en svært lettlest og systematisk måte.

«Sikker og god hestepraktis» gir et godt innblikk i norsk hestehold og hva som kreves når man skal ha ansvar for en hest. Videre har boken et positivt fokus på hestens naturlige instinkter og behov. Forfatterne synes å ha en samlet oppfatning av hva som kjenner tegner et godt hestehold og god dyrevelferd. Svakheter ved boka er at den mangler stikkordsliste, referanser for ytterligere fordypning i materialet, samt at den blir til tider litt for teoretisk. Det kunne vært ønskelig med en mer praktisk tilnærming til tema som for eksempel fôring, hovpleie, bekjempelse av endoparasitter, beitehygiene og rutiner for vaksinasjon.

#### **Sigrid Lykkjen**

Norges veterinærhøgskole  
Seksjon for genetikk

# Lov og rett om dyrevelferd – kommentarer til dyrevelferdsloven

Inger Helen Stenevik og Cecilie M. Mejdell

## Dyrevelferdsloven

Kommentarutgave, 472 sider

Oslo: Universitetsforlaget 2011. Pris: 479

ISBN 978-82-15-01541-5



Lov om dyrevelferd (dyrevelferdsloven) trådte i kraft 1. januar 2010 og erstattet dyrevernsloven fra 1974. Boken er en kommentarutgave til denne loven og inngår i den blå serien med lovkommentarer fra Universitetsforlaget. Den er spesielt rettet mot offentlig forvaltning, organisasjoner, veterinærer og andre som arbeider med dyrevelferd og dyrerettslige spørsmål.

Boken innleder med et historisk tilbakeblikk over utviklingen i lovgivningen vedrørende dyreverns og dyrevelferd i Norge, der fokus er endret fra å unngå dyreplageri og lidelse til aktivt å legge forholdene til rette for god dyrevelferd. Deretter omtaler boken hver enkelt paragraf kronologisk. Hele ordlyden blir kommentert med en grundig gjennomgang av forarbeider og rettspraksis, utførlige henvisninger til litteratur, rapporter og uttalelser fra Rådet for dyreetikk og Det veterinærmedisinske rettsråd. Forskrifter med hjemmel i loven er også omtalt, og i tillegg gir boken en rekke praktiske eksempler.

Boken er inndelt i fire kapitler i henhold til lovens kapittelinnledning. Topptekst på hver enkelt side angir hvilket kapittel og paragraf som omtales. Det er stikkord i margteksten som angir innholdet i de enkelte avsnittene. I tillegg er det et omfattende stikkordregister med sidehenvisninger. Dette gjør det enkelt å slå opp det som er aktuelt å lese.

Loven bygger på ny kunnskap om dyr og dyrevelferd og legger vekt på gjeldende holdninger til dyr i samfunnet. Velferdsbegrepet har fått en sentral posisjon og begrepet dyreverns fra tidligere lov er skiftet ut med dyrevelferd. Dyr skal ikke bare vernes mot dårlig behandling, men de skal også ha et godt liv. At dyr ikke skal «lida i utrensmål» er erstattet med at dyr skal beskyttes mot fare for «unødige påkjenninger og belastninger». Det er presisert at dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker, og det stilles kompetansekrav til alle som har med dyr å gjøre. Ved mistanke om dyremishandling er det pålagt en allmenn varslingsplikt til Mattilsynet eller politiet.

Boken vil først og fremst være et nyttig hjelpemiddel som et oppslagsverk for alle som jobber med dyreverns og dyrevelferd i forvaltningen og i rettssystemet. Men også praktiserende veterinærer og veterinærstudenter vil kunne ha stor nytte av å lese boken for å få en bredere forståelse og innsikt i den nye loven som har til formål fremme god dyrevelferd og respekt for dyr.

## Marit Nesje

Norges veterinærhøgskole

Seksjon for besetningstjenester

**Cerenia**<sup>®</sup>  
maropitant  
Injeksjonsvæske og tablett

## Cerenia<sup>®</sup> «Pfizer»

Antiemetikum  
ATCvet-nr.: QA04A D90  
Reseptgruppe C

**INJEKSJONSVÆSKE 10 mg/ml: 1 ml inneholdt:** Maropitantsitratmonohydrat tilsv. maropitant 10 mg, sulfobutyleter-b-syklodekstrin (SBECD), metakresol, vann til injeksjonsvæsker.

**TABLETTER 16 mg, 24 mg, 60 mg og 160 mg:** Hver tablett inneholdt: Maropitantsitratmonohydrat tilsv. maropitant 16 mg, resp. 24 mg, 60 mg og 160 mg, hjelpestoffer. Fargestoff: Paraoransje (E 110). Med delestrek.

**Egenskaper:** *Klassifisering:* Potent og selektiv neurokinin-1-reseptor-antagonist.

**Virkningsmekanisme:** Inhiberer binding av substans P, som bl.a. finnes i det emetiske senter i CNS, og er den viktigste neurotransmitter i brekningsprosessen.

**Absorpsjon:** Ved oral engangsdose på 2 mg/kg oppnås maks. plasmakonsentrasjon (ca. 81 ng/ml) i løpet av 1,9 timer, og ved 8 mg/kg oppnås maks. plasmakonsentrasjon (ca. 776 ng/ml) i løpet av 1,7 timer. Ved s.c. injeksjon av 1 mg/kg oppnås maks. plasmakonsentrasjon (ca. 92 ng/ml) i løpet av 0,75 timer. Proteinbinding: >99%.

**Halveringstid:** Injeksjonsvæske: 8,8 timer ved 1 mg/kg s.c.

**Tabletter:** 4 timer ved 2 mg/kg og 5,5 timer ved 8 mg/kg. Utskillelse: Metaboliseres i lever, <1% utskilles via nyrene.

**Indikasjoner:** **Injeksjonsvæske:** Til forebygging av oppkast hos hund, unntatt oppkast forårsaket av reisesyke. Til behandling av oppkast hos hund i kombinasjon med annen støttebehandling. **Tabletter:** Til forebygging av alle former for oppkast hos hund, inkl. oppkast forårsaket av kjemoterapi. Til oppfølgende behandling av oppkast etter initialbehandling med maropitant injeksjonsvæske, og i kombinasjon med annen støttebehandling. Til forebygging av oppkast forårsaket av reisesyke.

**Bivirkninger:** Oppkast kan forekomme etter bruk av høyeste dose (8 mg/kg), oftest i løpet av 2 timer etter at tablett er gitt.

**Forsiktighetsregler:** Sikkerhet er ikke klarlagt hos hunder <16 uker, brukes kun etter nytte-/risikovurdering. Brukes med forsiktighet til hunder med leversykdom og til hunder som har/er disponert for hjertelidelser. Oppkast kan være tegn på alvorlig sykdom, det skal derfor gis nødvendig støttebehandling mens diagnostisk utredning pågår. Vask hendene etter bruk. Ved utilsikket inntak/egeninjeksjon, søk straks legehjelp og vis legen pakningsvedlegget eller etiketten.

**Interaksjoner:** Skal ikke brukes sammen med kalsiumkanalantagonister, da maropitant har affinitet til kalsiumkanaler. Kan konkurrere med andre preparater med høy proteinbindingsgrad.

**Drektighet/Laktasjon:** Sikkerheten er ikke klarlagt, kun etter nytte-/risikovurdering.

**Dosering:** **Hund: Injeksjonsvæske:** 1 mg/kg (tilsv. 1 ml/10 kg) injiseres s.c. 1 gang daglig i inntil 5 dager. Gis >1 time på forhånd ved forebygging. Effekten varer i minst 24 timer. Dosen kan forsøksvis reduseres ved gjentatt behandling. **Tabletter:** Til behandling eller forebygging av oppkast, unntatt reisesyke: 2 mg/kg 1 gang daglig i inntil 5 dager. Gis >1 time på forhånd ved forebygging. Effekten varer i ca. 24 timer. Til forebygging av oppkast pga. reisesyke: 8 mg/kg 1 gang daglig i inntil 2 dager. Gis >1 time før reisen starter, det bør gis litt mat på forhånd. Effekten varer i minst 12 timer. Dosen kan ev. reduseres ved gjentatt behandling. Skal ikke gis sammen med mat.

**Overdosering/Forgiftning:** **Injeksjonsvæske:** Godt tolerert i daglige doser på opptil 5 mg/kg i 15 dager. **Tabletter:** Godt tolerert i daglige doser på opptil 10 mg/kg i 15 dager, doser over 20 mg/kg kan gi oppkast, forøket spyttsekresjon og vandig avføring.

**Oppbevaring og holdbarhet:** Oppdelt tablett er holdbar i 2 dager.

**Andre opplysninger:** Injeksjonsvæsken bør ikke blandes med andre preparater.

## Pakninger:

**Injeksjonsvæske:** 20 ml.

**Tabletter:** 16 mg: Enpac: 4 stk.  
24 mg: Enpac: 4 stk.  
60 mg: Enpac: 4 stk.  
160 mg: Enpac: 4 stk.